

Vught Veilig Verbinden

*Naar een bewust, bekwaam en
betrokken gemeentebestuur*

*Verkiezingsprogramma
CDA Vught-Cromvoirt 2010-2014¹*

---

¹ Vastgesteld in de in de ALV van 13 oktober 2009

Inhoudsopgave

CDA Vught-Cromvoirt

- 3 Hier staan we voor!
- 3 Dit zijn onze uitgangspunten!
- 4 Lokaal besturen
- 6 Financiën

Vught

- 7 Wonen
- 12 Werken
- 13 Recreatie

Veilig

- 16 Sociale veiligheid
- 17 Openbare ruimte
- 17 Verkeersveiligheid

Verbinden

- 19 Lange termijnvisie infra: spoor, N65 en A2
- 20 korte termijnvisie infra: spoor, N65 en A2
- 22 Verbinding tussen mensen

CDA Vught-Cromvoirt²

Het CDA Vught is een dynamische en vooruitstrevende afdeling. De afgelopen jaren hebben we veel jonge talenten aangetrokken. Omdat we daarnaast kunnen bouwen op mensen die jarenlang ervaring hebben binnen het CDA Vught, vormen wij een sterke afdeling met frisse ideeën.

Onze leden hebben hun sporen verdiend binnen de overheid en het bedrijfsleven. Zowel de bestuursleden als de kandidaat raadsleden beschikken over brede kennis en ervaring op diverse terreinen. In de komende periode willen we deze talenten blijven inzetten voor onze gemeente waar het goed wonen is en waar we met plezier willen werken en ontspannen.

Dat vraagt om veiligheid en om verbinding. ‘Vught, Veilig, Verbinden’ is daarom het motto waar het CDA Vught de komende raadsperiode mee ingaat. Het zijn ook de drie centrale thema’s in ons nieuwe verkiezingsprogramma. Voordat we die in de volgende hoofdstukken uitwerken, besteden we eerst aandacht aan onze uitgangspunten en onze bestuursfilosofie.

Hier staan we voor!

Het CDA is een moderne volkspartij. We stellen de gemeenschap centraal. Betrokkenheid van mensen bij Vught, de scholen, de Vughtse buurten en verenigingen, dat is het ware draagvlak onder onze gemeente. Het CDA staat niet voor het versleten links-rechts schema, maar heeft een eigen plaats in de Vughtse politiek: sociaal op sociaal-economisch gebied, degelijk als het gaat om overheidsfinanciën, realistisch en vooruitstrevend als het gaat om milieu en duurzaamheid en vasthoudend en appellerend op het terrein van normen en waarden. Daar spreken we onszelf en elke burger op aan.

De belangen van de gemeente Vught staan voor ons altijd bovenaan. De CDA-bestuurders en -raadsleden willen het beste voor de gemeente. Zij realiseren zich bovendien dat zij in hun doen en laten een voorbeeldfunctie hebben binnen de Vughtse samenleving.

Dit zijn onze uitgangspunten

Gerechtigheid

We vinden dat de overheid moet streven naar publieke gerechtigheid. Zij moet op het publieke terrein het recht tot gelding brengen en rechtvaardig besturen. Wij vinden het belangrijk dat de belangen van de sociaal en economisch zwakkeren hierin worden beschermd. De overheid moet zorgen voor ‘veiligheid’ voor alle burgers.

---

² Voor de leesbaarheid spreken we in de tekst over CDA Vught en bedoelen daarmee ook Cromvoirt.

Solidariteit

Het CDA vindt het belangrijk dat mensen boodschap aan elkaar hebben. Het bevorderen van gezamenlijkheid in organisaties en verbanden die burgers zelf oprichten en besturen, zien we als een belangrijk middel om verantwoordelijkheid te nemen voor elkaar. Het thema 'verbinden' vloeit hieruit voort.

Gespreide verantwoordelijkheid

De gemeente moet de verantwoordelijkheid van mensen en organisatie erkennen en stimuleren. Het CDA Vught ziet de gemeente Vught daarbij als regisseur op allerlei terreinen. We willen onze burgers de ruimte en mogelijkheden geven om zelf verantwoordelijkheid te nemen. De gemeente hoeft niet alle uitvoering naar zich toe te trekken, maar kan faciliteren. Niet alleen en altijd op financieel gebied, maar vooral ook voorwaardenscheppend. Dit is een belangrijk thema in ons hele programma.

Rentmeesterschap

We moeten zorgvuldig omgaan met onze omgeving. In Vught en de buitengebieden vind je veel prachtige locaties. Het CDA streeft naar balans tussen genieten van de natuur, leven van de vruchten ervan maar ook naar het intact laten en bewaren. Duurzaamheid speelt daarom een belangrijke rol in de keuzes die we als gemeente moeten maken. We willen ook zorgvuldig omgaan met de eigen talenten, door deze in te zetten op alle terreinen waar we met elkaar te maken hebben: gezin, werk, buurt, verenigingen en de gemeente.

Lokaal besturen

Politici moeten zich in hun daden en beslissingen laten leiden door doelmatigheid en bestuurlijke integriteit:

Bestuurlijke integriteit houdt in dat bestuurders en politici de verantwoordelijkheid aanvaarden die bij hun functie hoort. Zij gedragen zich zoals het een goed bestuurder betaamt en zij zijn op elk moment bereid daarover verantwoording af te leggen.

Met *doelmatigheid* benadrukken we het belang dat we hechten aan het efficiënt en effectief uitvoeren van toevertrouwde taken en het zorgvuldig omspringen met de eigendommen, bezittingen en gelden van de gemeente Vught. Dat alles met respect voor de belangen van anderen.

CDA'ers komen op voor de belangen die zij dienen. Wij verdedigen onze standpunten, maar doen dat met respect voor andersdenkende politici. Wij vinden het dan ook belangrijk dat een politicus, maar ook het ambtelijk apparaat dat het beleid uitvoert, professioneel opereert.

CDA'ers – als individu en in fractieverband – zijn bereid om in coalities te werken. Dat vraagt om een houding van geven en nemen. Dat geldt binnen de fractie, binnen een bestuurscoalitie en binnen de gemeenteraad.

CDA'ers laten in persoonlijke contacten duidelijk zien dat zij politiek bedrijven op een manier die respect afdwingt. Dat vraagt om een open, positieve en eerlijke manier van met elkaar omgaan.

Het CDA Vught kiest voor vertegenwoordigers die bewust, bekwaam en betrokken in de Vughtse gemeenschap staan. 'Bewust' omdat ze werken vanuit onze uitgangspunten, 'bekwaam' omdat ze professionaliteit hoog in het vaandel hebben staan en 'betrokken' omdat ze aantoonbaar wortelen in de Vughtse gemeenschap.

Interactief beleid

De afgelopen periode hebben gemeente en politiek geïnvesteerd in het vergroten van inspraak en het betrekken van burgers bij beslissingen in hun omgeving. Het CDA wil hierin nog een stap verder gaan. We willen op belangrijke thema's een meer interactief beleid voeren door op eigen initiatief in dialoog te gaan met belanghebbenden. Die wisselwerking leidt tot een betere voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid.

Bij een 'open' beleidsproces ligt de nadruk op het in een vroegtijdig stadium systematisch en respectvol betrekken van doelgroepen. Dat moet leiden tot 'meeweten', meedenken, meewerken en waar mogelijk meebeslissen. Vervolgens is het van belang om besluiten goed aan burgers uit te leggen, zodat met die terugkoppeling de cirkel rond is.

Vught heeft veel inwoners met kennis en ervaring. Die willen we benutten door ze te betrekken bij beleid. Het resultaat van interactief beleid is dat beleidskeuzes beter aansluiten bij de werkelijke problemen en daardoor winnen aan legitimiteit. Hoewel de voorbereiding van interactief beleid meer tijd kost, wordt dat ruimschoots goed gemaakt door een soepeler verloop van de uitvoering. Het beleid wordt meer gezien als een gezamenlijk product waardoor er meer draagvlak is.

Om interactief beleid tot een succes te maken, is het noodzakelijk om laagdrempelig te werken. Het gebruik van internet is, naast de gangbare persoonlijke contacten, dan ook een must.

Financiën

Het CDA wil als goed rentmeester een gezond financieel beleid blijven voeren. We willen dat reserves op peil blijven zodat de gemeente onverwachte tegenvallers kan opvangen. De rente over die reserves draagt bovendien positief bij aan het huishoudboekje. Het CDA staat voor een goed financieel beleid voor de volle vier jaar en niet alleen voor de korte termijn van één jaar. Verder willen we dat het huishoudboekje transparant geschreven is, zodat de raad duidelijke keuzes kan maken. In de afgelopen periode is een goed financieel beleid gevoerd. Uit het burgertevredenheidsonderzoek blijkt dat burgers dit waarderen.

Het CDA wil dit sobere beleid voortzetten met het oog op de financieel-economische crisis en de oplopende vergrijzing. Daarom formuleren we nu al een aantal uitgangspunten waarmee we in de periode 2010-2014 de tering naar de nering kunnen zetten. De gemeente Vught kan in de komende periode door het teruglopen van de uitkeringen uit het Gemeentefonds en andere inkomstenbronnen en door oplopende kosten van onder andere de sociale voorzieningen, gedwongen worden tot budgettaire taakstellingen. In dat geval wil het CDA Vught met een kerntakendiscussie de volgende doorlichting op gemeentelijke uitgavenposten:

- Welke taken zijn wettelijk verplicht?
- Welke taken zijn bestuurlijk gebonden?
- Welke taken zijn niet juridisch verplicht of bestuurlijk gebonden?

Vervolgens moet zo'n analyse leiden tot kwalitatieve en kwantitatieve conclusies over de personele capaciteit van de ambtelijke organisatie. Het CDA geeft daarbij prioriteit aan kwaliteit boven kwantiteit, oftewel aan regiecapaciteit boven uitvoeringscapaciteit.

Dit kan tevens aanleiding zijn om na te gaan of we met omliggende gemeenten (met name Haaren, Boxtel en Sint-Michielsgestel) langdurige afspraken kunnen maken over het delen van expertise.

Het CDA vindt het belangrijk dat de gemeente op een aantal belangrijke beleidsterrein niet bezuinigt. Het armoedebeleid, de Wmo en het Integraal Huisvestingsplan voor het onderwijs zijn voorbeelden hiervan. We zien wel mogelijkheden om de uitgaven terug te dringen op het gebied van beheer van accommodaties door vrijwilligers van verenigingen een grotere rol te geven.

Vught

Vught scoort hoog in landelijk vergelijkend onderzoek als het gaat om de vraag waar mensen graag (zouden willen) wonen. Daarbij gaat het niet alleen om het woongenot, maar ook om de mogelijkheid om er te werken en te ontspannen. Dat stelt eisen aan het voorzieningenniveau en aan het beleid om wonen, werken en recreëren optimaal te houden.

Wonen

Als wij aan Vught denken, denken we aan een mooie, groene gemeente met goede voorzieningen, een dynamisch verenigingsleven en een sterke sportcultuur. In Vught is het kwalitatief goed wonen. We kiezen voor kwaliteit in plaats voor kwantiteit. De beschikbare ruimte dwingt ons tot het maken van keuzes. Deze keuzes kunnen we ook maken omdat we sterk verweven zijn met de regio. We hoeven in Vught dan ook niet voor iedereen te bouwen.

Keuzes maken

We kunnen in Vught niet voldoen aan alle wooneisen van iedereen. We zien dat Vught vergrijsd en dat er relatief veel ouderen wonen. De huidige coalitie heeft hier sterk rekening mee gehouden. Ook in lopende bouwplannen komt deze doelgroep ruimschoots aan bod. We kunnen echter niet voor alle doelgroepen blijven bouwen. We moeten streven naar een bevolkingsopbouw waarin jongeren en gezinnen in goede balans zijn met de ouderen. Dit is noodzakelijk om een zelfstandige gemeente te blijven met voorzieningen van hoog niveau. Dit betekent dat we vanaf nu moeten kiezen om de groep zogenaamde doorstromers te behouden voor ons dorp.

In de meest recente onderzoeken zien we dat een groot aantal Vughtenaren in de leeftijd 25 tot 45 jaar wegtrekt uit Vught. Zij vinden in omliggende gemeenten betere en goedkopere oplossingen voor hun woonwensen. Per saldo krimpt deze doelgroep in onze bevolkingsopbouw. Dit betekent dat de vergrijzing verder toeslaat als we nu geen actie ondernemen. De startersgroep (jongeren tot 25 jaar en op zoek naar hun eerste woning) is redelijk stabiel in Vught.

Het CDA is van mening dat Vught zuinig moet zijn op deze doorstromers. Zo kunnen we de vergrijzing het hoofd bieden en voorzieningen betaalbaar houden. We vinden dat dit tot uiting moet komen in het woonbeleid door ook huizen (huur- en koopwoningen) te bouwen voor deze doorstromers. Dit betekent niet alleen sociale woningbouw in de goedkoopste segmenten bouwen, maar ook kiezen voor duurdere huurwoningen en koopwoningen

tussen 300.000 euro en 400.000 euro. De inbreidingslocaties Elzenburg, terrein JMJ en de huidige locatie van de bibliotheek zijn voorbeelden waar het CDA mogelijkheden ziet om voor de doelgroep doorstromers woningen te realiseren.

Stadhouderspark

De huidige coalitie heeft besloten om veel sociale woningbouw te realiseren. Toen het college startte was er ook een achterstand op dit gebied. Daarom moest bij ieder project 30% bestaan uit goedkope huurwoningen. We zien nu dat voortzetting van dit beleid na realisatie van het eerste deel van het Stadhouderspark, niet meer aansluit bij de huidige en toekomstige woonwensen. De woningmarkt is in beweging en de plannen van vijf jaar geleden zijn niet meer actueel.

De plannen die we nu maken en realiseren, hebben hun effect over een aantal jaren. We zien dat Vught op dit moment voldoende goedkope huurwoningen heeft. Voor de invulling van fase 2 en 3 van het Stadhouderspark wil het CDA Vught de plannen afstemmen op de actuele woonbehoefte. Op basis van diverse onderzoeken kiezen we hier voor minder intensief bouwen en meer groen in de wijk.

Voor de periode 2010-2014 wil het CDA Vught de sociale woningvoorraad op peil houden. Inbreidingslocaties moeten passen binnen het karakter van de wijk of buurt. Wij willen niet op iedere locatie de verhoudingen van de vigerende woonvisie toepassen, maar goed kijken naar de wensen, mogelijkheden en opbouw in de wijk. Kortom: wij willen beleid en visie aanpassen op de actuele vraag en ontwikkelingen.

Naast deze kwalitatieve verschuivingen in behoeften, moeten we ook rekening houden met de stagnatie op de woningmarkt als gevolg van de financiële en economische crisis. Die leidt tot temporisering van de uitvoering van het plan Stadhouderspark.

Bij het realiseren van nieuwbouwplannen in Vught moeten waar mogelijk de Vughtse woningbouwcorporaties Woonwijze en Van Beuningen Stichting een preferente positie krijgen.

Duurzaam en klimaatneutraal bouwen

Vught is een mooie, groene gemeente en een doorgang naar het Groene Woud. Dit moet Vught meer tot uitdrukking laten komen in de woonvisie. Kwaliteit van wonen betekent voor ons ook zuinig zijn op de omgeving en één zijn met deze omgeving. Vught moet bij het realiseren van nieuwe

bouwplannen dan ook sterk inzetten op nieuwe technieken om duurzaam en waar mogelijk klimaatneutraal te bouwen.

Ook bij verbouw en renovatie moeten we particulieren stimuleren om bijvoorbeeld geluidswerende en energiebesparende verbeteringen aan te brengen. Vught moet de subsidiemogelijkheden die hiervoor bestaan voor iedereen toegankelijk maken. Omdat Vught weinig uitbreidingsmogelijkheden heeft, zijn wij van mening dat we ook de huidige woningvoorraad moeten verbeteren en niet meteen naar de sloophamer moeten grijpen. Kwaliteit van wonen en duurzaamheid moeten de onderliggende criteria zijn bij het maken van de keuze voor sloop of nieuwbouw.

De gemeente moet de regierol nemen als het gaat om duurzaamheid en hiervoor de samenwerking zoeken met marktpartijen zoals banken en energiemaatschappijen. Dat kan bijvoorbeeld door hele straten de gelegenheid te geven om collectief hun (koop- én huur-)huizen te isoleren en/of te voorzien van zonnepanelen. Dat kan door standaard pakketten te maken voor bijvoorbeeld dakisolatie. Het CDA wil dat de gemeente samen met een aantal partners (energiemaatschappij, bouwmarkt, financier, lokale ondernemers die het werk kunnen verzorgen) kant-en-klare pakketten aanbiedt om particuliere woningen aan te passen. Op deze manier kan een burger gemakkelijker en eenvoudiger een steentje bijdragen aan een duurzaam woningbestand in Vught.

Levensloopbestendig bouwen en verbouwen

Bouwen doe je voor een lange periode. In onze levensloop hebben we allemaal een keer baat bij een barrièrevrije woning. Dit vanwege bijvoorbeeld kortere ziekenhuisopnames, minder mantelzorg en thuiszorg maar ook voor gezinnen met kleine kinderen. Het nieuwe bouwbesluit voorziet in veel standaardvoorzieningen die een huis meer levensloopbestendig maken. Vooral bij verbouw moet de gemeente mensen wijzen op het nut om hun huis levensloopbestendig te maken. Dit sluit ook aan bij de vergrijzing waar Vught momenteel mee te maken heeft.

Glasvezelnetwerk

Vught moet de ambitie hebben vooruitstrevend te zijn. Daarom wil het CDA in heel Vught komen tot een glasvezelnetwerk tot aan elke voordeur. Naast de gebruiksvoordelen voor inwoners op het gebied van radio, tv en internet is het glasvezelnetwerk geschikt voor het aanbieden van nieuwe en toekomstgerichte toepassingen. Denk bijvoorbeeld aan diensten om zorg en veiligheid te verbeteren. Met het oog op de vergrijzing van Vught kan deze moderne toepassing een belangrijke bijdrage leveren aan nieuwe oplossingen

die het voor mensen mogelijk maken om langer veilig zelfstandig te wonen. De gemeente zal hierbij een regierol vervullen en bijvoorbeeld marktpartijen bij elkaar brengen die burgers aantrekkelijke aanbiedingen doen.

Collectief Particulier Opdrachtgeverschap en kangaroo-woningen

In Vught is een duidelijke behoefte aan alternatieve bouwprojecten waarbij mensen beter invulling kunnen geven aan hun eigen wensen. Een voorbeeld hiervan zijn kangaroo-woningen. Door het stimuleren van kangaroo- of mantelzorgwoningen kunnen ouderen en jongeren samen een bepaalde zorgvraag gemakkelijker invullen. Een ander voorbeeld is een zorggebouw waar ouderen zelfstandig kunnen wonen en op aanvraag gebruik kunnen maken van professionele zorg.

Bij het aanbieden van vrije kavels moet de gemeente initiatieven van burgers, zoals CPO en kangaroo-woningen, meer ondersteunen door gerichte maatregelen. Dit kan bijvoorbeeld door korting op leges of het geven van advies en begeleiding. Hierdoor krijgen burgers meer ruimte voor eigen invulling van hun woonwensen. Mogelijke locaties hiervoor zijn: Irenelaan, Reeburg mavo, een deel van de locatie Elzenburg en een deel van fase 2 van het Stadhouderspark.

Centrum

Het centrum van Vught kent veel mooie, oude panden. Dit beeld moet behouden blijven. Sterker nog, het moet een grotere bijdrage leveren aan de identiteit van Vught. Het CDA is van mening dat het centrum van Vught een goede combinatie van winkelen, ontspannen en wonen moet bieden. Het moet dé ontmoetingsplek worden van ons dorp. Met de door het CDA bevorderde renovatie van de Petruskerk maken we een mooie eerste stap. Bij de ontwikkeling van overige projecten in het centrum, zoals de Marktveldpassage en de oude bibliotheek, moet rekening gehouden worden met het historisch karakter.

De gemeente moet een actief stimuleringsbeleid voeren voor de detailhandel en horeca in Vught. Het winkelbestand moet onderscheidend zijn van de grote steden in onze nabijheid. We kiezen voor kwaliteit en voor speciaalzaken en niet voor filialen van ketens. De lokale ondernemer maakt het verschil. Diversiteit in het winkelbestand is een noodzaak voor een levendig centrum. Stimulerende maatregelen zijn o.a. het autoluw maken van de markt, waardoor er meer ruimte ontstaat voor terrassen en goede (gratis) parkeervoorzieningen. Ook moeten de openbaar vervoer voorzieningen in het centrum verbeteren door goede busverbindingen vanuit Vught-Zuid en -Noord. Bovendien zijn er meer solide parkeervoorzieningen voor fietsers nodig.

Ruimtelijke ordening

De maatschappelijke tendens is dat bewoners meer keuzevrijheid willen ten aanzien van hun directe woonomgeving. Het CDA wil dan ook de welstandcommissie in Vught afschaffen. In bestaande wet- en regelgeving is naar onze mening voldoende geregeld om de noodzakelijke eenduidige beeldkwaliteit te waarborgen. Bouwvergunningen moeten immers getoetst worden aan actuele bestemmingsplannen, het bouwbesluit en de welstandsnota. Dit moet aan het begin van het traject gebeuren en niet achteraf. We willen een voorbehoud maken voor het centrum en hier beperkte welstandscriteria instellen tot de bestemmingsplannen ook hiervoor helemaal gereed zijn. Ten aanzien van gemeentelijke monumenten moet de bestaande lijst vernieuwd worden en duidelijk vastgelegd worden wat de reden is waarom een pand op de lijst staat.

Onderhoud en herinrichting publieke ruimte

Het CDA is een groot voorstander om het initiatief van het college van B&W van een buurt- en wijkschouw voort te zetten. Daarnaast willen wij mensen in de wijken meer stimuleren om zelf hun bijdrage te leveren. De gemeente kan een deel van haar budget voor onderhoud van publieke ruimte ter beschikking stellen voor initiatieven van burgers zelf. Het kan daarbij gaan om speeltuinen, bankjes of groenstroken. Het CDA wil 'sociale sofa's' introduceren waarbij burgers zelf een bank kunnen ontwerpen en plaatsen in hun wijk, waardoor dit een ontmoetingsplek wordt in de buurt. Daarnaast wil het CDA het mogelijk maken dat bewoners van huizen die direct grenzen aan de stoep een kleine geveltuin aan kunnen leggen.

Buitengebied

De gemeente Vught kenmerkt zich door veel groen, zowel binnen als buiten de bebouwde kom. Er moet ruimte blijven voor uitbreiding van de bebouwde kom daar waar mogelijk. Maar onze gemeente kent veel waardevolle natuur die het verdient om beschermd te blijven als groene zone. De buitengebieden van Vught zijn van grote waarde voor recreatie van zowel eigen inwoners als mensen van buiten Vught. Dit wil het CDA stimuleren en koesteren door bij De IJzeren Man de recreatiemogelijkheden te professionaliseren. De ondernemer moet dan ook de ruimte krijgen om breder te kunnen exploiteren zonder de omgeving aan te tasten. Hierdoor wordt het gebied levendiger zonder dat het gaat lijken op zeer intensieve recreatie. Deze kwaliteitsimpuls moet plaatsvinden binnen een publiek-private samenwerking.

Het CDA wil dat alle burgers kunnen (blijven) genieten van het vele moois in ons buitengebied. Waar mogelijk moet het buitengebied – bijvoorbeeld door overeenkomsten met de eigenaren – bereikbaar worden voor voetgangers en fietsers. De parken van bijvoorbeeld de landgoederen Zionsburg, De Gent, Leeuwenstein, Sparrendaal en Reeburg moeten toegankelijk worden, c.q. blijven.

In het buitengebied van Vught en Cromvoirt zijn ook agrariërs actief. Het CDA wil initiatieven ondersteunen die het mogelijk maken voor agrariërs om hun bedrijf, naast puur agrarische doeleinden, open te stellen voor bijvoorbeeld recreatie, kinderopvang of zorg. De campings in de buitengebieden van Vught verdienen aandacht. Hier moet een kwaliteitsslag plaatsvinden, zodat er de hoogwaardige, duurzame recreatie ontstaat die past bij Vught.

Werken

Economie

Nederland is een open economie en daarmee is de ontwikkeling van de economische groei en werkgelegenheid nauwelijks te beïnvloeden door de overheid, zeker niet op lokaal niveau. De gemeente kan echter wel mede bijdragen aan goede randvoorwaarden voor economische ontwikkeling. Het CDA vindt de inbreng van ondernemers zeer belangrijk zodat de gemeente meer vraaggericht gaat werken. Intensief contact met de lokale Vughtse ondernemers is daarvoor noodzakelijk. Het CDA vindt dat ook op dit punt de gemeente meer als regisseur moet optreden. Vught kenmerkt zich door een breed scala MKB-bedrijven. Om Vught, naast alle grote instellingen, ook een gevarieerd aanbod aan bedrijven te laten houden, wil het CDA dat het bedrijvenloket beter gaat functioneren. Er moet onderzocht worden of we hier met omliggende gemeenten in kunnen samenwerken. Het loket moet de ondernemer snel en efficiënt helpen en de ondernemer moet één aanspreekpunt hebben in het woud van regelgeving. Bij dit bedrijvenloket moet ook de startende ondernemer terecht kunnen voor gerichte subsidie. Op deze manier kan de gemeente Vught een actieve bijdrage leveren aan een beter ondernemersklimaat in Vught.

Winkelgebieden en bedrijventerreinen in Vught moeten schoon, heel en veilig zijn. Het CDA wil daarom initiatieven ondersteunen om winkelgebieden en bedrijventerreinen te certificeren met het Keurmerk Veilig Ondernemen. Zeker in de avonduren zijn deze terreinen vaak verlaten, waardoor hier overlast kan ontstaan door hangjongeren en criminelen.

Verder wil het CDA, als daar behoefte aan is en wellicht in regionaal verband, een locatie beschikbaar stellen waar kleinere en startende ondernemers

in eigen opdrachtgeverschap collectief bedrijfsruimte kunnen ontwikkelen. Vught moet de ondernemer ook ondernemer laten zijn.

Werkgelegenheid

Vught is een echte woongemeente met relatief weinig werkgelegenheid binnen bedrijven maar veel bij instellingen. Het CDA wil geen nieuwe grote bedrijventerreinen ontwikkelen maar bestaande terreinen beter benutten. Wel willen we lokale ondernemers waar mogelijk de ruimte geven. Dit geldt ook voor de uitgebreide werkgelegenheid die Vughtse instellingen voor onderwijs, zorg, gezondheid, defensie en justitie bieden. Hiermee vervult Vught een belangrijke rol voor de werkgelegenheid, ook in de regio.

Recreatie

Subsidiebeleid

In de afgelopen raadsperiode heeft het CDA zich hard gemaakt om het subsidiebeleid voor het Vughtse verenigingsleven uit te breiden. Daardoor ontvangt een aantal clubs nu wel subsidie waar ze dat voorheen niet kregen. Hiermee hebben we een belangrijk stap gezet. Het CDA wil het huidige subsidiebeleid dan ook handhaven. Incidentele subsidies gericht op instandhouding van monumentale gebouwen, moeten mogelijk zijn.

De afgelopen jaren is er in Vught geïnvesteerd om meer culturele activiteiten te organiseren. Dit ondersteunt het CDA van harte. Het vergroot namelijk de sociale samenhang in ons dorp en draagt bij aan een levendige en dynamische gemeente. De mogelijkheid voor projectsubsidies voor culturele activiteiten moet verder ontwikkeld worden. Het CDA wil echter wel streven naar meer samenhang in culturele activiteiten.

Het CDA wil de inwoners (met name de jeugd) betrekken bij het culturele leven, het zichtbaar maken van de culturele kwaliteiten en de aanwezige creativiteit prikkelen om te komen tot nieuwe initiatieven. Een interactief beleid op dit terrein maakt dit mogelijk.

Het CDA wil de lokale kunstenaars en ambachtslieden de mogelijkheid geven om de openbare ruimte te gebruiken voor exposities van hun stukken en waar mogelijk ook tot definitieve plaatsing komen.

Accommodatiebeleid

In de afgelopen periode is hierin weinig vooruitgang geboekt. Het wordt tijd voor een kwaliteitsslag. Voortbouwend op het succes dat is geboekt met het verwerven van landelijke en provinciale subsidies voor het behoud van de

Petruskerk, pleiten we voor meer samenhang tussen het accommodatiebeleid en het beleid met betrekking tot onderwijshuisvesting en sportvoorzieningen. Door het inrichten van multifunctionele accommodaties kunnen monofunctionele ruimtes worden afgestoten en benut voor woningbouw. Voor de clubs die gebruik maken van deze ruimtes moet tijdig een betaalbaar alternatief worden gezocht. Het beheer van de accommodaties moet aan de gebruikers worden gelaten of waar dat nuttig en nodig is aan private partijen. De gemeente moet dit beheer niet verzorgen. Hierdoor kunnen de kosten naar beneden.

Sport

Sport en meer bewegen is essentieel voor een goede gezondheid. Ook heeft sport een belangrijke maatschappelijke en sociale functie voor individuen en de gemeenschap als geheel. Het CDA hecht aan een bloeiend verenigingsleven. De gemeente biedt sportverenigingen financiële en organisatorische ondersteuning waar nodig en zorgt voor een laagdrempelige toegang tot sportbeoefening. Een goede samenwerking tussen sportverenigingen, onderwijs en zorginstellingen kan synergievoordelen opleveren op het gebied van de benutting van locaties. De gemeente heeft hierin een regisserende rol.

Speerpunt in het sportbeleid is het werven en behouden van vrijwilligers. Onderhoud van sportaccommodaties vraagt blijvende aandacht. De Martinihal is een voorbeeld van een locatie waar het CDA aandacht voor wil vragen.

Vught kent een regeling om sport voor ouderen of voor gezinnen met een klein budget mogelijk te maken. Deze willen we behouden. We moeten er wel voor zorgen dat deze groepen meer gebruik maken van de regeling. Dit kan bijvoorbeeld door promotie ervan via scholen, kerken en maatschappelijk werk.

Om sporten ook onderdeel te laten zijn van onderwijs en daardoor beweging voor schoolgaande kinderen te stimuleren, moeten scholen beschikken over een gymzaal met algemene voorzieningen. Deze zalen moeten ook benut kunnen worden voor (na)school(se)sport en aan sport in de wijk onderdak bieden.

Cultuur

Het CDA vindt dat de gemeente een belangrijke taak heeft in het waarborgen van de toegang tot kunst en cultuur voor alle bevolkingsgroepen. Kunst en cultuur spelen namelijk een zeer belangrijke rol in participatie, ontmoeten

en verbinden. Het cultuurbeleid van de gemeente moet bijdragen aan deze sociale samenhang. Kennismaken en toegang verschaffen tot kunst en cultuur moet een belangrijk onderdeel zijn, zodat mensen de weg weten binnen het Vughtse aanbod.

De cultuurnota moet bijgesteld worden en er moet veel meer focus in aangebracht worden. Het CDA kiest voor het sterk aan de Vughtse historie te koppelen thema van de krijgsgeschiedenis als cultureel erfgoed: de 80-jarige oorlog (onder andere Maurick), de verdedigingswerken ter bescherming van 's-Hertogenbosch (Lunetten) en de Tweede Wereldoorlog (Kamp Vught). Samenwerking met 's-Hertogenbosch (vestingstad) ligt daarbij voor de hand. Aan het focus van Vught als 'schuldig langschap' is ook de jumelage met Oranienburg te koppelen.

Vught kent daarnaast veel monumentale panden en landgoederen. Die zijn van grote waarde. De gemeente heeft als taak het cultuurhistorisch erfgoed van Vught te beschermen. De Petruskerk krijgt dan ook, mede dankzij de inspanningen van het CDA, een mooie nieuwe functie in ons dorp. We moeten streven naar een betere verbinding tussen cultuur en economie. Een behoorlijk cultureel voorzieningenniveau heeft indirecte economische effecten. Het draagt bij aan de aantrekkelijkheid van Vught voor toeristen en aan de binding van een (toekomstige) creatieve klasse aan Vught. Op die manier dragen cultureel erfgoed en podiumkunsten bij aan de lokale economische groei en werkgelegenheid.

Er is meer samenhang nodig in het versnipperde culturele veld. De positieve ervaringen met de recente rondetafelgesprekken en de beleidsmanifestatie 'Het Cultureel Vermogen van Vught', willen we in de toekomst continueren. Een mogelijkheid hiervoor is een jaarlijks terugkerend cultureel evenement in Vught. Binnen dit evenement moet ruimte gecreëerd worden om met elkaar in gesprek te gaan over de stand van zaken van cultureel Vught. Een werkgroep draagt zorg voor de organisatie van een degelijk cultuurdebat, als onderdeel van het jaarlijks cultureel evenement.

Veilig

Om met plezier in Vught te kunnen wonen, werken en ontspannen is het nodig dat er voor burgers voldoende veiligheid is. Daar ligt een taak voor de lokale overheid, al kunnen burgers zelf ook een steentje bijdragen. Veiligheid heeft zowel een sociale als een infrastructurele component. De gemeente Vught kan daarin een regisserende rol spelen en moet vooral actiever werken aan het vergroten van het veiligheidsgevoel bij de Vughtse burgers.

Sociale veiligheid

De gemeente heeft een belangrijke taak als regisseur in de veiligheidsketen. Zij is de spil in de samenwerking met burgers, politie, justitie, scholen, buurtverenigingen, ondernemers, verenigingen, etc. Het CDA is van mening dat de gemeente drie taken heeft op het gebied van veiligheid.

Overlast bestrijden en tegengaan

Vught herbergt veel instellingen zoals gevangenissen, psychiatrische en forensische afdelingen en organisaties in de verslavingszorg. De sterke concentratie van deze instellingen in Vught vereist dat Vught moet kunnen rekenen op voldoende politie-inzet om de overlast voor de burgers zoveel mogelijk te beperken. De laatste tijd is het gevoel van onveiligheid bij de burgers toegenomen. Dit vindt het CDA een zeer kwalijke zaak. Het feit dat particuliere beveiligers worden ingeschakeld in sommige buurten is een teken aan de wand. Dit vraagt meer aandacht en moet bovenaan de agenda staan van gemeente en politie.

Preventie

De gemeente Vught moet haar beleid richten op het voorkomen van overlast en criminaliteit. Het CDA wil dan ook dat de gemeente samen met de politie doorgaat met het geven van voorlichting op het gebied van het voorkomen van woninginbraken. De gemeente moet privaat/publieke initiatieven voor woningbeveiliging initiëren en stimuleren.

Participatie

De burgers hebben uiteraard ook een eigen verantwoordelijkheid als het gaat om het voorkomen van onveiligheid. Respect voor elkaar moet een gedeeld begrip worden. Goede voorlichting en het doorzetten van het lik-op-stuk beleid helpen om duidelijk te maken wat wel en niet is toegestaan. De gemeente moet initiatieven zoals buurtwacht ondersteunen.

Het CDA wil extra politie-inzet in Vught. De inbraakgolf die Vught teistert neemt dermate vormen aan dat er inmiddels net zoveel woninginbraken zijn als er fietsen worden gestolen. Ook is er de laatste tijd in veel buurten overlast door drugsgebruik van de eigen Vughtse jeugd, met alle randverschijnselen die daarbij horen. Daar ligt primair een verantwoordelijkheid voor ouders, maar ook het politietoezicht op activiteiten van dealers kan scherper. Het CDA wil dit punt dan ook hoog op de agenda zetten. Interactief beleid in samenwerking met de Jeugdraad kan positief bijdragen om te komen tot een oplossing voor dit probleem.

Momenteel heeft Vught veel instellingen die al een extra beroep doen op de capaciteit van de politie. Daarom vindt het CDA het ook noodzakelijk dat Vught kan rekenen op extra politie-inzet. Om de overlast in de wijken tegen te gaan, is een extra wijkagent dan wel een buitengewoon opsporingsambtenaar noodzakelijk.

Openbare ruimte

De leefbaarheid in buurten en wijken wordt bepaald door het gevoel van veiligheid, gevarieerde woningbouw en goede voorzieningen. Daarnaast is het van groot belang dat de buitenruimte schoon en groen is. Wij willen dan ook de algemene onderhoudsnorm handhaven en de ingeslagen weg blijven volgen om de doorlooptijden van projecten met betrekking tot aanpassing en onderhoud aan openbare ruimte terug te dringen. Bij aanpassingen aan de openbare ruimte wil het CDA aandringen op levensloopbestendige en duurzame oplossingen.

Wel willen we de mogelijkheid onderzoeken om de burgers te betrekken bij het onderhoud van bermen en groenstroken. In diverse plaatsen in de regio gebeurt dit op het moment. Ook Vught moet deze mogelijkheid serieus overwegen. Een veilige en schone leefomgeving is immers van ons allemaal.

Verkeersveiligheid

Over het algemeen scoort Vught redelijk goed qua verkeersveiligheid, behalve als het gaat om letselongevallen bij fietsers en bromfietzers. Het is dus van belang om voorlichtingscampagnes in te blijven zetten over verkeersveiligheid en waar mogelijk vrijliggende fietspaden te creëren.

Scholen kunnen bijdragen aan verbinding met de lokale gemeenschap en zorgdragen voor sociale samenhang, als zij door de gemeente in de gelegenheid worden gesteld om het binnen- en het buitenschoolse leren met elkaar te verbinden. Zo kan de samenwerking tussen onderwijs en lokale milieueducatieve instellingen worden gestimuleerd. Hetzelfde geldt voor de samenwerking met sport- en cultuurorganisaties en instellingen.

Het CDA vindt het belangrijk dat er een betere verbinding wordt gemaakt tussen de basisscholen, dagverblijven en peuterspeelzalen. Peuters krijgen bij peuterspeelzalen een educatief programma. Op kleine schaal gaan ook de peuters van de kinderdagverblijven nu naar de peuterspeelzaal om deel te nemen aan educatieve activiteiten. De gemeente moet stimuleren en regisseren dat dit wordt uitgebreid. Het mede mogelijk maken van combinatiefuncties kan hieraan bijdragen.

School-thuis routes moeten voldoen aan de hoogste eisen van verkeersveiligheid. Zowel de gedragscomponent (stimuleren van fietsen en lopen) als de infrastructurele component (verbod op auto's in de directe nabijheid van scholen) draagt daaraan bij. Er moet speciale aandacht zijn voor veiligheid en toegankelijkheid rondom scholen. Voor jonge verkeersdeelnemers moeten we routes naar scholen, sportcentra creëren waarop ze zelfstandig, veilig en prettig kunnen lopen en fietsen.

Daarnaast ziet het CDA graag dat de afdeling BOR medewerking verleent aan het verkeersexamen voor basisschoolleerlingen door bijvoorbeeld op verzoek verkeersborden ter beschikking te stellen.

Verbinden

Het CDA wil Vught op een goede, structurele en veilige manier verbinden. We hebben het dan niet alleen over de wegen en sporen maar ook over de sociale aspecten in ons dorp. We willen generaties en groepen met elkaar verbinden door initiatieven vanuit de mensen zelf mogelijk te maken, onder regie van de gemeente.

In deze tijd van individualisering en globalisering staat de lokale gemeenschapszin en sociale cohesie onder druk. In wijken en straten kennen mensen elkaar steeds minder. Wonen en werken zijn steeds vaker van elkaar gescheiden en klassieke maatschappelijke verbanden verliezen hun vermogen om mensen bij elkaar te brengen. Dat betekent dat we op zoek moeten naar nieuwe wegen om mensen bij elkaar te brengen en zorg voor elkaar en voor de lokale gemeenschap te dragen. Die kunnen gevonden worden door de ruimte zodanig in te richten dat mensen elkaar kunnen ontmoeten.

De fysieke infrastructuur (zoals wegen en pleinen) is er niet alleen om je te verplaatsten, maar ook om er te kunnen verblijven. En omdat het veranderen en aanpassen daarvan niet iets is dat je snel realiseert, is er een visie nodig die verder reikt dan één raadsperiode.

Lange termijn visie infra: spoor, N65 en A2

Met de huidige rijksinfrastructuur is de situatie in Vught qua leefbaarheid, milieu en bereikbaarheid al onhoudbaar. Door de nieuwe rijksplannen voor uitbreiding van de rijksinfrastructuur verergert de slechte toestand in Vught nog verder. Dit heeft ook grote gevolgen voor de volksgezondheid. Veel bewoners van Vught hebben last van geluid en fijnstof. Voor circa 1.000 woningen moeten bron- of gevelmaatregelen getroffen worden.

Het antwoord van het CDA Vught op deze problematiek is een langetermijnvisie voor verkeersdoorstroming, bereikbaarheid en vooral leefbaarheid. In hoofdlijnen pleit het CDA Vught voor ongelijkvloerse oplossingen bij de N65, het spoor en de A2. Zo kan Vught zich als één geheel verder ontwikkelen en ontstaat tegelijkertijd een goede infrastructurele noord-zuidverbinding met een maximale flexibiliteit voor de toekomst. Het CDA Vught wil meer leefbaarheid, een betere bereikbaarheid en Vught één maken. Met andere woorden: wonen mag niet ondergeschikt worden aan infrastructuur.

De vele spoorwegovergangen in Vught zorgen voor zeer onveilige situaties en aanrijdingen. Voor een deel hangt dit samen met de lange wachttijden.

Hierdoor zijn mensen geneigd onnodige risico's te nemen bij het oversteken van het spoor. Drukke op het spoor veroorzaakt daarnaast veel opstoppingen. Sommige spoorwegovergangen in Vught zijn nu al bijna 30 minuten per uur gesloten en deze wachttijden nemen verder toe bij een intensivering van het treinverkeer. Niet alleen de spoorlijnen zelf, ook de twaalf gelijkvloerse overgangen in Vught vormen zo een ernstige fysieke belemmering.

De N65 staat bovenaan de lijst van N-wegen die het Rijk als knelpunt aanmerkt. Deze weg vormt een barrière tussen Vught-Noord en Vught-Zuid. De A2, de andere grote verkeersader door Vught, doorsnijdt de verbindingen tussen de kern en de omliggende delen van de gemeente. De historische verbinding van Vught met het landgoed Maurick is hiermee bijvoorbeeld verdwenen.

Zowel langs de sporen als de rijkswegen in Vught staan op dit moment op diverse plaatsen 3 tot 5 meter hoge geluidswerende schermen. Door de toename van het aantal treinen en het wegverkeer nemen deze visuele barrières voortdurend in aantal en omvang toe. Voor de lange termijn moeten daarvoor andere oplossingen komen.

Een goede verkeersafwikkeling is van nationaal, regionaal en lokaal belang. Niet alleen in economische zin, ook vanuit het oogpunt van duurzaamheid en leefbaarheid. Het CDA erkent dat. Doel is dan ook het verbeteren van leefbaarheid en bereikbaarheid, van Vught één geheel maken én het creëren van ruimte voor meer capaciteit op wegen en spoorwegen. Hiermee ontstaat een win-win-situatie voor het Rijk, voor de regio én voor de gemeente Vught. De verkeersproblematiek op de wegen en het spoor moet als één geheel worden benaderd. Een dergelijke aanpak gaat verdere versnippering tegen, biedt meer ruimte voor oplossingen en voorkomt dat een oplossing op de ene plaats leidt tot een probleem op de andere.

Korte termijnvisie infra, spoor, N65 en A2.

N65

Het CDA wil het convenant met Rijkswaterstaat zo snel mogelijk uitvoeren, zonder daarbij de lange termijn doelen uit het oog te verliezen. Op korte termijn moet er een aantal maatregelen genomen worden om de acute verkeersveiligheidsproblematiek aan te pakken. Dit betekent een fietstunnel bij de Martinilaan en de Bréautélaan, stiller asfalt in de kern van Vught op de N65, een fietspad aan beide zijden van de N65 met stroken in beide richtingen, een rotonde bij de kruising Vijverbosweg en Jagersboschlaan, Snippenlaan/Boslaan en JF Kennedylaan/Lekkerbeetjelaan. Er moeten geluidsschermen op diverse plekken komen en meer opstelstroken bij de drie grote kruisingen.

Het CDA Vught vindt dat de korte termijn oplossingen, de lange termijn plannen onder geen beding in de weg mogen staan. De tijd die nodig is om alle wensen uit de lange termijn plannen te realiseren, is dusdanig lang dat voor de korte termijn maatregelen noodzakelijk zijn. De kosten voor bijvoorbeeld de fietstunnel bedragen circa 1,5% van de totale kosten van het lange termijn plan. Dit mag en zal dan ook geen argument zijn om op korte termijn geen actie te ondernemen op serieuze knelpunten ten aanzien van de verkeersveiligheid voor met name schoolgaande kinderen.

Spoor

We kiezen alleen voor meewerken aan korte termijn maatregelen, als er ook voor de langere termijn een integrale oplossing komt. De onveiligheid van de spoorwegovergangen (vanwege het aantal keren dat ze dicht zijn) vraagt de komende vier jaar om rigoureuze aandacht bij ProRail.

A2

Het CDA wil dat de gemeente Vught ook hier alleen meewerkt aan een verbreding van de A2 naar 2x3 rijstroken als er ook een integrale oplossing komt.

Voetganger en fietser

Toegankelijkheid staat hoog in het vaandel bij het CDA. Die moet daarom voor voetgangers maar ook voor mensen met een beperking (lichamelijk of visueel) goed zijn. Dat maakt veilig verbinden mogelijk. Initiatieven op het gebied van wandelen en fietsen moeten ondersteund worden. Het CDA ziet voor de gemeente vooral een faciliterende in plaats van een uitvoerende rol. Dit betekent dat de initiatiefnemers zelf aan de slag moeten en de gemeente hierin kan ondersteunen. Het CDA ziet op recreatief gebied tal van mogelijke initiatieven, zoals wandel- en fietsroutes, bruggen, boten of een pontje om de fietser en wandelaar veilig met nieuwe gebieden te verbinden.

Openbaar Vervoer

Het CDA wil een intensivering van bestaande busverbindingen en een extra buurtbus in Vught-Noord die aansluit op het Centraal Station van 's-Hertogenbosch.

Parkeren

Het gemeentelijk parkeerbeleid moet gebaseerd zijn op leefbaarheid en bereikbaarheid van voorzieningen. Het CDA is in beginsel geen voorstander van betaald parkeren. Maar betaald parkeren kan soms nodig zijn als instrument

om de parkeerdruk te reguleren. Het CDA is er voor om – als betaald parkeren in de winkelcentra van Vught noodzakelijk wordt – de eerste 2 uren gratis te maken. Parkeewachters moeten hierop toezien.

Tevens is het wenselijk dat parkeerplaatsen beter gebruikt worden, bijvoorbeeld door invoering van een parkeervergunning voor een gedeelte van de dag. Dit betekent overdag plaats voor de bezoeker van de buurt of de parkeergarage en 's avonds voor de bewoner.

Daarnaast moeten er ook voor fietsen voldoende en solide stallingen zijn op cruciale plaatsen zoals in het centrum en bij het NS-station. Tevens is het nuttig dat deze stallingen ook bij belangrijke bushaltes aanwezig zijn.

Het centrum willen we autoluw maken. De versnipperde parkeerplaatsen in het hartje van het Vughtse centrum willen we verplaatsen naar net daarbuiten.

Water

De gemeentelijke watertaken (Gement, Bossche Broek) moeten zoveel mogelijk in samenwerking met de waterschappen en buurgemeenten worden uitgevoerd.

Verbinding tussen mensen

Gezinnen

Het CDA vindt familie en gezinsleven van groot belang. In gezins- en familieverband groeien kinderen op. Kinderen grootbrengen is een uitdaging. Uiteraard zijn de ouders hier primair voor verantwoordelijk. Het overgrote deel van de ouders slaagt erin om aan de steeds hogere eisen en verwachtingen te voldoen als het gaat om het opvoeden van kinderen. De gemeente heeft in de visie van het CDA een taak om ouders/verzorgers te ondersteunen en te stimuleren bij hun opvoedende taken. Het CDA vindt het daarom belangrijk om het Centrum Jeugd en Gezin te verbreden. Niet alleen een centrum voor het vinden van antwoorden bij problemen, maar een laagdrempelig contactcentrum voor jongeren en gezinnen. Er moet tevens ketenregie ontstaan door de consultatiebureaufunctie door te trekken naar de jeugd. Dit is van belang om de toenemende problemen rondom drugs- en alcoholgebruik, overgewicht en spijbelen een halt toe te roepen.

Jongeren

Vught vergrijsd in een rap tempo. Een gemeente zonder jongeren heeft geen toekomst en mist dynamiek. Jongeren verdienen een eigen plek in hun wijk.

De gemeente kan dit stimuleren door in de wijken sportveldjes aan te leggen voor jongeren.

Ook is het CDA van mening dat jongeren in Vught een ontmoetingsplek en uitgaansplek moeten krijgen. Deze accommodatie moet zich richten op jongeren tot 18 jaar. Voor deze groep is er in Vught weinig uitgaansgelegenheid en ouders willen niet altijd dat kinderen naar 's-Hertogenbosch moeten reizen voor hun ontspanning. Het CDA ziet graag dat de gemeente hierin een regisserende rol neemt.

In de afgelopen raadsperiode is de jeugdraad tot stand gekomen. Dit is een prachtig initiatief waardoor jongeren betrokken worden bij de politiek door ze inspraak te geven. Het is gelukt, maar gelijk is ook aangetoond hoe moeilijk het is om dat te bereiken. Het CDA wil graag dat dit initiatief wordt doorgezet en ondersteund door de gemeente.

Door een maatschappelijke stage kunnen jongeren worden gestimuleerd om vrijwilligerswerk te doen. Hierdoor wordt het bijvoorbeeld mogelijk om een brug te slaan tussen jongeren en ouderen. Het jarenlange succes van Jeugdactief draait bijvoorbeeld op jongeren die vrijwilligerswerk doen. Het CDA vindt dat dat evenement, waar met name kinderen uit gezinnen die het niet breed hebben bij voorrang toegelaten zouden moeten worden, moet blijven bestaan.

Ouderen

Veel ouderen zijn na hun pensionering nog steeds maatschappelijk actief; anderen genieten van hun welverdiende vrije tijd. Voor de ouderen is het van belang dat de randvoorwaarden om zelfstandig te kunnen wonen optimaal zijn in de vorm van levensloopbestendige woningen of aanleunwoningen. Maar er is ook een kwetsbare groep ouderen. Bijvoorbeeld de ouderen die vereenzamen, een klein inkomen hebben of met een broze gezondheid kampen. Er is meer aandacht nodig voor ouderen met een zorgvraag. Mantelzorg is een belangrijk middel om tegemoet te komen aan de hulpvraag van ouderen. De gemeente moet ouderen en hun belangenorganisaties (zoals het initiatief Ouderen Samen) betrekken bij het beleid als het gaat om Wmo en woon- en zorgvoorzieningen.

In de komende periode moet de gemeente meewerken aan het verzoek van bestaande ouderorganisaties om in Vught te komen tot een onderzoek naar de wenselijkheid en mogelijkheid van een consultatiebureau voor ouderen. Dit kan mede gerealiseerd worden op basis van subsidies die de rijksoverheid (VWS) hiervoor heeft.

Vrijwilligers

Vrijwilligers zijn de ruggengraat van onze samenleving. Veel maatschappelijk nuttige taken zouden blijven liggen als er geen mensen zijn die zich willen inzetten voor de medemens. Vrijwilligers moeten hierin ondersteund worden door hen inspraak te geven in beleid, voorzieningen te bieden voor deskundigheidsbevordering en door praktische ondersteuning. Knelpunten die vrijwilligers ervaren als gevolg van wet- en regelgeving moeten worden opgelost. Het CDA kiest voor het, al dan niet in samenwerking met buurgemeenten, opzetten van een gemeentelijke vrijwilligersbank. Daarnaast kan de gemeente de vrijwilligers ondersteunen via het afsluiten van verzekeringen bij bijvoorbeeld sportverenigingen. Door de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) zijn gemeenten verplicht om de inspraak rondom ondersteuning van vrijwilligers te regelen. Hierdoor kunnen vrijwilligers meer invloed uitoefenen op hun eigen beleidsomgeving.

Daarnaast vindt het CDA dat de gemeente de waardering voor vrijwilligers en mantelzorgers tot uitdrukking moet laten komen door hen te ondersteunen bij hun waardevolle taak. Dat kan door bijvoorbeeld administratieve ondersteuning, vergoeding voor kinderopvang of een jaarlijkse dag van de Vughtse vrijwilliger. Door middel van interactief beleid willen we vrijwilligers meer betrekken bij beleidsontwikkelingen. We pleiten voor een actief beleid gericht op het werven en behouden van oudere vrijwilligers. Dit kan door de dienstverlening van het Servicepunt voor Vrije Tijd en Vrijwillige Inzet af te stemmen op de doelgroep 'nieuwe ouderen'. We denken daarbij aan het geven van informatie over financiële aspecten van vrijwillige inzet, het stimuleren van activiteiten door ouderen voor anderen (bijvoorbeeld ouderen zetten jongeren op het spoor van vrijwilligerswerk) en het helpen bij het zoeken van een 'maatje' om activiteiten mee te doen.

Cromvoirt

Wat voor Vught geldt, geldt ook voor Cromvoirt. Maar Cromvoirt heeft daarnaast als kleine kern een aantal specifieke problemen waar de gemeente in overleg met de bewoners en organisaties ook specifieke oplossingen voor kan aanreiken. Zo zou er meer ondersteuning kunnen komen voor het instandhouden van een gemeenschapshuis, al dan niet gekoppeld aan de basisschool. Ook is voor de leefbaarheid het ondersteunen van de welzijnsvoorzieningen noodzakelijk.

Onderwijs

Ten aanzien van onderwijs heeft de gemeente twee taken van een heel verschillende orde. Er is een directe taak op het terrein van het zorgdragen

voor voldoende huisvesting. Maar er is daarnaast de steeds belangrijker wordende indirecte taak van het voeren van een regierol bij de afstemming van alle beleid dat betrekking heeft op jeugd en educatie: onderwijs, jeugdzorg, sport en beweging, cultuur, natuur- en milieueducatie, peuterspeelzalen en kinderopvang, jeugd en gezin, accommodatiebeleid, etc.

Er moet onder regie van de gemeente en in overleg met de betrokken organisaties en instellingen een lokale educatieve agenda worden opgesteld en uitgevoerd. Het is een instrument om het lokaal onderwijs- en jeugdbeleid vorm en inhoud te geven. Thema's daarop zijn onder andere de voor- en vroegschoolse educatie, het zorgbeleid, schoolverzuim, de brede school, integratie en segregatie.

Financiën

Jaarlijks ontvangt de gemeente Vught via het gemeentefonds middelen voor onderwijshuisvesting en educatie. Dat moet ook aan deze doelen worden besteed. Daarnaast zijn er nog incidentele subsidies voor het onderwijs die via de gemeente lopen omdat de gemeente daarin als cofinancier optreedt, zoals op het terrein van het verbeteren van het binnenmilieu. Voortdurend moet worden nagegaan of er door het slim bundelen van budgetten en beleid meer resultaat kan worden geboekt. Zo is er meer te bereiken als we het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) koppelen aan het accommodatiebeleid en als we daarbij samenwerking zoeken met bijvoorbeeld Vughtse woningbouwverenigingen.

Regierol

In de afgelopen jaren heeft het accent gelegen op die eerste beperkte taak: onderwijshuisvesting. De tweede veel belangrijker taak is nauwelijks uit de verf gekomen. In de komende periode moet de zorg voor voldoende en genoegzame onderwijshuisvesting deel uit gaan maken van een meer omvattend integraal beleid voor voorzieningen voor 0 tot 18 jarigen. Dat vraagt van de gemeente een meer regisserende en faciliterende rol zoals het bij elkaar roepen van alle partijen die zich met deze jeugd bezig houden. Dat moet leiden tot synergie op zowel programmatisch, organisatorisch als voorzieningenniveau. Daarin past het ruimte geven aan brede school ontwikkeling, samenwerking tussen voor- en vroegschoolse educatie en tussen onderwijs en sportverenigingen, natuur- en milieuorganisaties, culturele instellingen en verenigingen, jeugd(gezondheids)zorg en het centrum voor jeugd en gezin.

Combinatiefuncties

De gemeente moet actief meewerken aan het inrichten van combinatiefuncties tussen onderwijs, peuterspeelzalen en andere maatschappelijke sectoren zoals sport, cultuur en milieu. Dit biedt mogelijkheden voor een doorgaande lijn tussen de verschillende levensfasen en een verbinding tussen het binnen- en het buitenschoolse leren. De rijksoverheid biedt hiervoor subsidies op voorwaarde dat er cofinanciering komt van de gemeente.

Onderwijshuisvesting

De eerste fase van het Integrale Huisvestingsplan is nagenoeg uitgevoerd, maar het was een verkokerd plan. Kansen zijn gemist om het af te stemmen op het accommodatiebeleid en op ontwikkelingen als de brede school, passend onderwijs en jeugdzorg. Het IHP-2 ligt er, maar in de uitvoering zal veel meer met deze ontwikkelingen rekening gehouden moeten worden. Brede scholen kunnen nog gerealiseerd worden in Vught-Noord, Vught-Zuid en Cromvoirt. Zij vormen de kern van een kloppend hart in elke wijk. Het CDA vindt het belangrijk dat de basisschool in Cromvoirt behouden blijft. Dit is een kleine school die moeite heeft om als zelfstandige school het voorzieningenniveau hoog te houden. Gezien de maatschappelijke functie is het belangrijk dat deze school versneld een brede school wordt zodat deze behouden blijft voor de gemeenschap.

Voortgezet onderwijs

De nieuwbouw van het Maurick College biedt mogelijkheden om synergie te vinden op het terrein van accommodatiebeleid en samenwerking met de lokale sport-, cultuur- en welzijnsinstellingen. Het vele aanwezige talent mag voor de Vughtse gemeenschap niet onbenut blijven.

Zorg en sociaal beleid

Wmo

‘Op eigen kracht waar mogelijk, ondersteuning indien nodig’ is voor het CDA het uitgangspunt van het Wmo-beleid. Kwaliteit van diensten en voorzieningen is het leidende principe bij aanbestedingen in het kader van het Wmo-beleid. De Wmo is succesvol ingevoerd in Vught. Het CDA hecht er veel belang aan om dit te borgen door het met regelmaat te evalueren.

Samen leven betekent omzien naar elkaar, mensen ondersteuning bieden waar dat nodig is. Deze ondersteuning kan van tijdelijke aard zijn, omdat in de visie van het CDA het beleid vooral moet zijn gericht op herstel van eigen

verantwoordelijkheid. Een aanpak gericht op vroegsignalering, preventie en het wegnemen van oorzaken is daarom van belang. Dit neemt niet weg dat er ook mensen zijn die langdurig op ondersteuning en hulp door de overheid zijn aangewezen. De gemeente Vught heeft daarbij, afhankelijk van de wet- en regelgeving, een bijzondere dan wel aanvullende taak.

Gezondheidsbeleid

Het gemeentelijke gezondheidsbeleid moet zich met name richten op preventie en vroegsignalering van gezondheidsrisico's, ziekte en aandoeningen onder kinderen en jongeren zoals obesitas. De gemeente kan samen met scholen en sportverenigingen programma's bieden die gericht zijn op een gezondere leefstijl van kinderen en jongeren. Het CDA vindt dat de gemeente Vught de regie moet nemen bij de noodzakelijke afstemming tussen jeugdgezondheidszorg, scholen en sportverenigingen.

Gehandicapten

Zelfstandig zijn en zelf beslissingen kunnen nemen. Dit zijn voor ieder individu essentiële zaken in het leven. Het is daarom van groot belang dat gehandicapten voldoende informatie en advies krijgen over bijvoorbeeld wonen, vervoer, werken en zorgvoorzieningen. Deze taak wordt in Vught vervuld door loket WegWijs. Met de organisaties van gehandicapten moet de gemeente zorgdragen voor een voortdurende optimale toegankelijkheid en bereikbaarheid, met name voor visueel gehandicapten en rolstoelgebruikers.

Bestrijding sociaal isolement en armoede

Het CDA kiest voor een gemeentelijk armoedebeleid dat activerend is voor wie nog kan werken, toereikend voor wie dat niet meer kan en dat ook op langere termijn houdbaar is. We zetten ons dan ook in voor financiële tegemoetkoming bij bijzondere kosten als gevolg van chronische ziekte of handicap voor mensen met een minimuminkomen. De gemeente moet maatschappelijke participatie van kinderen in gezinnen met een minimuminkomen financieel ondersteunen.

Door de economische crisis zal het aantal inwoners met (problematische) schulden stijgen. De gemeente moet het aanbieden van cursussen gericht op budgetbeheer of de inzet van vrijwilligers als budgetcoach faciliteren.

Integratie en participatie

Integratie en participatie blijven de komende decennia de aandacht vragen van overheden. Gemeenten hebben hierin een belangrijke taak vanuit diverse rollen. De gemeente moet binding en ontmoeting stimuleren en

ondersteuning bieden bij de weg naar onderwijs en hulp bij opvoeding. Beheersing van de Nederlandse taal is onmisbaar om te kunnen communiceren en functioneren in onze maatschappij. Het organiseren van taal- en inburgeringscursussen is een taak van de gemeente. Het CDA vindt dat de gemeente hier bovenop moet zitten omdat het migranten helpt een weg te vinden in de maatschappij.

Mensen zijn er zelf verantwoordelijk voor om in hun eigen inkomen te voorzien door arbeid als ze dat kunnen. Om goed toegerust te zijn op de arbeidsmarkt is een afgeronde opleiding van groot belang. Het percentage voortijdige schooluitval onder sommige migrantengroepen is nog te hoog. Het CDA vindt dat de gemeente Vught hier veel aandacht voor moet hebben en actief projecten moet ondersteunen waarin onder andere WERKbedrijf, UWV, bedrijfsleven en scholen samenwerken.

Integratie en inburgering kunnen slechts succesvol zijn als migranten met respect voor hun cultuur, religie en traditie worden bejegend. Omgekeerd mag van migranten respect voor de waarden en normen in onze samenleving worden gevraagd. Discriminatie moet dan ook actief worden bestreden.

Het CDA wil er voor pleiten dat de Molukse gemeenschap binnen Vught haar plek blijft behouden en ondersteunt dan ook loyaal initiatieven hiertoe.